
Cộng Hòa hay Dân Chủ - Phe nào sẽ thắng?

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Cuộc bầu cử tháng 11 sắp tới rất quan trọng vì sự thắng hay bại của phe Dân Chủ hay Cộng Hòa trong việc tranh giành đa số tại Quốc Hội Hoa Kỳ sẽ quyết định hướng đi của Hoa Kỳ trong hai năm còn lại của nhiệm kỳ Tổng Thống Bush.

Sáu năm vừa qua, với ngành hành pháp, Thượng Viện và Hạ Viện đều nằm trong tay đảng Cộng Hòa, giữ đa số tại cả hai viện, Hoa Kỳ đã đi vào con đường quá cực hữu. Ngay cả Tối Cao Pháp Viện với việc đề cử hai thẩm phán John Roberts và Samuel Alito thuộc phe bảo thủ trong nhiệm kỳ của Tổng Thống Bush, cán cân đã lệch hẳn về phía cực hữu. Điều này trái ngược với cơ chế kiểm soát và thăng bằng vốn là nền tảng cho đời sống chính trị tại Hoa Kỳ.

Thông thường xã hội Hoa Kỳ thăng tiến mạnh nhất khi hai đường hướng cấp tiến và bảo thủ ở thể trung dung, không lệch hẳn về một phía nào quá đáng. Thí dụ như khi Tổng Thống thuộc Dân Chủ, ngả theo cấp tiến, Quốc Hội có đa số dân biểu hay Thượng Nghị Sĩ là Cộng Hòa theo bảo thủ, sẽ cân bằng hơn và tránh được những quyết định một chiều, có ảnh hưởng tai hại cho chính sách của Hoa Kỳ. Điều này xảy ra dưới thời Tổng Thống Clinton. Ngược lại dưới thời của Tổng Thống Reagan hay Bush bố thuộc Cộng Hòa, Quốc Hội có đa số thuộc phe Dân Chủ nên thể giằng co của hai ngành hành pháp và lập pháp đã giúp Hoa Kỳ tránh được những bước đi sai lầm, thiệt hại cho quyền lợi của Hoa Kỳ.

Tuy nhiên con lắc cấp tiến và bảo thủ trong xã hội Hoa Kỳ đã trở thành lệch lạc sau vụ 9-11. Từ đó đến nay, phe cực hữu giữ thể thượng phong vì tất cả những quyết định của hành pháp, những đạo luật do Quốc Hội đưa ra hay những phán quyết của Tối Cao Pháp Viện đều nằm dưới lăng kính của bảo đảm an ninh nội địa cho Hoa Kỳ, muốn tránh một vụ 9-11 khác xảy ra hay còn thảm khốc kinh hoàng hơn do khủng

bổ quốc tế đem đến. Điều này giải nghĩa tại sao chiến tranh Iraq dù là một sai lầm lớn lao, đã có thể xảy ra và tiếp tục kéo dài khi đa số dân chúng Hoa Kỳ đã chống đối. Vì lý do an ninh nội địa cho Hoa Kỳ và lập luận của phe Cộng Hòa là thù chiến tranh xảy ra tại Iraq hơn là trên đường phố của Hoa Kỳ, chính quyền của Tổng Thống Bush vẫn có thể kéo dài cuộc chiến mặc dù càng ngày càng sa lầy hơn và không hề thấy đường rút lui cho 140,000 binh sĩ Hoa Kỳ tại trận địa.

Cuộc bầu cử tháng 11 này bầu lại Quốc Hội sẽ cho thấy dân chúng Hoa Kỳ muốn trừng phạt phe Cộng Hòa vì đã dẫn dắt vào con đường không lối thoát tại Iraq. Hay dân Mỹ vẫn tin tưởng vào chính sách an ninh của Tổng Thống Bush, với hào là nhờ Bush, từ 5 năm nay đã không có một vụ khủng bố nào xảy ra được thêm tại nội địa Hoa Kỳ?

Đây chính là chiến lược về tranh cử của Karl Rove, cố vấn thân tín nhất của Bush và là đầu não cho vận động tranh cử hiện nay của phe Cộng Hòa. Là Hoa Kỳ an ninh hơn nhờ quyết tâm của Tổng Thống Bush và đảng Cộng Hòa, nếu Dân Chủ lên cầm quyền, an ninh nội địa sẽ không được đảm bảo vì Dân Chủ vốn yếu kém, không cứng rắn đủ để đối phó với đe dọa của khủng bố. Vì thế gần đây chính quyền Bush tung ra các vụ như đưa 14 tên khủng bố sang Guantanamo Bay và sẽ đem ra xử án. Hoặc đưa ra dự luật sửa đổi qui ước Geneva, lập tòa án mật trận xử can phạm khủng bố.... Tất cả đều nhằm vào việc nhắc nhở cho dân chúng Hoa Kỳ trước ngày bầu cử vào tháng 11 sắp đến là đe dọa về khủng bố vẫn còn đó và chỉ có Bush và đảng Cộng Hòa mới giữ được an ninh.

Đảng Dân Chủ trái lại tìm cách phản công, tung ra một loạt những công kích là chính quyền Bush có lỗi trong việc lơ là trong việc truy lùng Osama bin Laden tại Afghanistan, chỉ chú ý việc đánh Iraq. Và chính quyền Bush ếm nhèm bản tưởng trình của tổng hợp các cơ quan tình báo Hoa Kỳ, cho rằng cuộc chiến Iraq đã tạo ra thêm môi trường huấn luyện và chiêu dụ quân khủng bố,

đem lại thêm hậu họa sau này. Đảng Dân Chủ cũng lợi dụng việc cuốn sách mới phát hành của ký giả nổi tiếng trong vụ Watergate trước đây là Bob Woodward tựa đề "State of denial", buộc tội chính quyền Bush đã nhắm mắt tự lừa dối chính mình và lừa dối dân chúng Hoa Kỳ khi cho rằng cuộc chiến Iraq tiến triển tốt đẹp.

Cuốn sách này của Woodward vạch trần tình trạng khủng hoảng và gấu ó lẫn nhau giữa những nhân vật cao cấp nhất trong chính quyền Bush và cho thấy sự cạnh tranh và giành thế lực trong hậu trường đã làm tác hại nặng nề đến cuộc chiến Iraq. Woodward cũng tố cáo máy tháng trước vụ 9-11 trong năm 2001, giám đốc CIA là George Tenet đã lên gặp Condoleezza Rice lúc đó là cố vấn an ninh cho Bush báo cáo về đe dọa khủng bố của Al-Qaeda nhưng Rice làm ngơ, không để ý đến. Nếu điều này có thực, đây sẽ là buộc tội nặng nề nhất từ trước đến nay là vụ 9-11 do lỗi phần lớn của chính quyền Bush, không ngăn chặn được vụ khủng bố không tiền khoáng hậu này và sẽ đem đến nghi ngờ cho dân chúng Hoa Kỳ là chính quyền Bush không thể tin tưởng được.

Đảng Dân Chủ cũng tìm cách khai thác vụ scandal gần đây về dân biểu Mark Foley của đảng Cộng Hòa. Foley là dân biểu nhiều nhiệm kỳ từ tiểu bang Florida, bị tố cáo là sách nhiễu tình dục mấy cậu thiếu niên gọi là page, làm việc vặt tại Quốc Hội. Điều oái oăm là Foley đứng đầu ủy ban của Hạ Viện nhằm bảo vệ thiếu niên trong việc sách nhiễu tình dục! Foley sau khi bị đài ABC đưa ra chứng cứ đã từ chức ngay, nhưng đảng Dân Chủ không để yên, lợi dụng cơ hội để buộc tội các nhân vật lãnh đạo của đảng Cộng Hòa tại Hạ Viện đã nhắm mắt làm ngơ bảo vệ Foley. Vụ này có tầm mức quan trọng có thể nổ lớn và tai hại nhiều cho uy tín của đảng Cộng Hòa, cho thấy sự giả dối về luân lý của nhiều nhân vật trong đảng này.

Thủ lãnh của đảng Dân Chủ là bà Pelosi và nhiều nhân vật khác của đảng như cá mập đánh hơi thấy mùi máu trong nước biển đã nhao nhao

---

đòi điều tra Foley và các yếu nhân khác của đảng Cộng Hòa như Thomas Reynolds, John Boehner và ngay cả Dennis Hastert, thủ lĩnh Hạ Viện đã bao che và ếm nhèm cho Foley. Trong các cuộc tranh cử địa phương, các ứng cử viên của đảng Dân Chủ đã dùng vụ scandal về tình dục của Foley để vận động, cho rằng Cộng Hòa là giả dối, không tin tưởng được!

Tóm lại kết quả của cuộc bầu cử Quốc Hội tháng 11 này sẽ tùy thuộc nhiều yếu tố, chưa biết mèò nào cắn mìn nào. Và tuy chỉ còn vài tuần lễ nữa mới đến ngày đi bầu, nhiều chuyện bất ngờ khác có thể xảy ra. Nếu dân chúng Hoa Kỳ vẫn cho rằng an ninh cho Hoa Kỳ là trên hết và chính quyền Bush và Cộng Hòa bảo đảm an ninh hơn là Dân Chủ, nhiều phần Cộng Hòa vẫn giữ được đa số tại Quốc Hội. Ngoài ra một yếu tố khác không kém phần quan trọng là kinh tế. Hiện nay, nền kinh tế Hoa Kỳ tương đối vẫn phát triển dù hơi chậm lại. Nạn thất nghiệp thấp nhất từ mấy năm nay, công ăn việc làm tương đối khả quan và thăm dò dư luận về mức tin tưởng về kinh tế của dân chúng rất cao. Điều này là lợi điểm cho Cộng Hòa. Hơn nữa gần đây giá xăng xuống nhiều, dân chúng không than van như trước về dầu hỏa nữa. Nhiều người nghi ngờ cho rằng đây là mánh lới của chính quyền Bush, thúc dục Saudi Arabia bơm dầu tối đa làm lũng đoạn thị trường để giá xăng xuống hầu Cộng Hòa kiếm phiếu!

Tuy nhiên nếu vụ scandal của Foley nổ lớn hơn và dân chúng mất niềm tin vào Cộng Hòa vì dối gạt từ chính quyền Bush đến các Thượng Nghị Sĩ, dân biểu và vụ chiến tranh Iraq cho thấy sự sai lầm và cố chấp của Bush đã làm tai hại nhiều, Cộng Hòa có thể mất phiếu và Dân Chủ sẽ nắm đa số tại Hạ Viện. Thượng Viện nhiều phần sẽ vẫn nằm trong tay Cộng Hòa. Nhưng với Hạ Viện lọt vào tay Dân Chủ, chiến tranh Iraq sẽ được giải quyết nhanh chóng khi Hạ Viện không chuẩn chi ngân sách cho Bush tiếp tục cuộc chiến nữa và Bush dù muốn dù không cũng sẽ phải bắt đầu cho rút quân về.

Đây có lẽ sẽ là điều tốt đẹp nhất xảy ra cho quốc gia Hoa Kỳ. Khi quyền lực được phân chia và cơ chế kiểm soát và thăng bằng được tái lập, những quyết định phiêu lưu của chính quyền Bush sẽ giảm thiểu đi nhiều và đem lại an toàn và hoà bình hơn cho Hoa Kỳ và cả toàn cầu.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng